

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 281/2026-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Hargašom, Košická 56, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5CdoR/8/2025 z 18. decembra 2025, rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14CoP/67/2024 z 30. mája 2024, ako aj rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 31P/260/2018-900 z 29. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rodinný a súkromný život podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva na starostlivosť o dieťa a výchovu dieťaťa podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na rešpektovanie rodinného života podľa čl. 8 dohovoru už označenými rozsudkami. Napadnuté rozsudky navrhuje zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať mu primerané finančné zadostučinenie v sume 40 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako otec maloletého podal 22. novembra 2018 návrh na zverenie maloletého [REDAKOVANÉ] do svojej osobnej starostlivosti a matku žiadal zaviazat' povinnosťou prispievať na výživu maloletého sumou 120 eur mesačne. Návrh odôvodnil tým, že od apríla 2017 dochádza k neodôvodnenému zamedzeniu jeho rodičovských práv k maloletému zo strany matky, pričom situácia má zhoršujúcu tendenciu. Matka ako preferenčný

rodič zlyháva. Ďalšími podaniami požiadal, aby v prípade zamietnutia ním podaného návrhu zmenil súd rozsah úpravy jeho styku s maloletým naposledy upravený právoplatným rozsudkom okresného súdu č. k. 34P/227/2016-420 z 5. apríla 2017. Matka dieťaťa s návrhom nesúhlasila. Okresný súd uznesením č. k. 26P/113/2021-12 z 24. septembra 2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil rodičom povinnosť, aby sa spolu s maloletým podrobili sociálnemu alebo odbornému poradenstvu po nevyhnutnú dobu.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 31P/260/2018-900 z 29. novembra 2022 zamietol návrh otca na zmenu zverenia maloletého (prvý výrok), zrušil uznesenie okresného súdu z 24. septembra 2021 v bode II a v bode IV (druhý výrok) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (tretí výrok). V odôvodnení rozsudku uviedol, že prvotným impulzom na podanie návrhu sťažovateľom bola skutočnosť, že matka nedala dieťa zaočkovať. V priebehu konania matka zaočkovať maloletého dala a následne sťažovateľ ako otec tvrdil, že nedokáže zabezpečiť plnohodnotnú komplexnú starostlivosť v záujme dieťaťa. Okresný súd zdôraznil, že celým konaním sa niesli vážne narušené vzťahy rodičov, pričom ich konflikt sa premieta do psychického vývinu maloletého. Ani jeden z rodičov v tomto prípade nezvláda podľa okresného súdu svoju rodičovskú rolu a rodičia by sa s odbornou pomocou mali snažiť naučiť rozumne komunikovať s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa. Výsledkom okresným súdom nariadených výchovných opatrení je vďaka rodičom totálne vyčerpanie maloletého z výsluchov, zo šetrení opatrovníkom či z chodenia na odborné poradenstvo a medzi rodičmi naďalej pretrvávajú veľmi vážne konflikty. Okresný súd uzavrel, že maloletý by v súčasnosti odňatie z osobnej starostlivosti matky nezvládol. Keď ho matka pripravuje k otcovi, prejavuje vzdorovité správanie a sťažovateľa ako otca odmieta, dokonca aj v telefonátoch. Do rodiny chodil opakovane kolízny opatrovník a v konaní nebolo preukázané, že matka maloletého zanedbáva, a preto neboli splnené zákonné podmienky na zmenu rozhodnutia súdu. Sťažovateľ svoj návrh na rozšírenie styku s maloletým vzal späť. Pri príležitosti každých prázdnin počas kalendárneho roka sa však domáha rozšíreného styku s maloletým neodkladným opatrením. Počas dotknutého kalendárneho roka už podal 8 takýchto návrhov. Podľa okresného súdu sťažovateľ presadzuje svoje záujmy bez ohľadu na maloletého. Okresný súd zrušil uznesenie z 24. septembra 2021 v časti týkajúcej sa povinnosti rodičov podrobiť sa sociálnemu alebo inému odbornému poradenstvu a v časti neodkladného opatrenia, ktorým bol dočasne otcovi rozšírený styk s maloletým práve na účely výkonu výchovného opatrenia. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie.

4. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom sp. zn. 17CoP/21/2023 z 22. júna 2023 potvrdil rozsudok okresného súdu. Sťažovateľ podal proti rozsudku dovolanie a najvyšší súd uznesením sp. zn. 7CdoR/18/2023 z 28. februára 2024 zrušil napadnutý rozsudok pre zistenie väd zmätočnosti podľa § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) s tým, že povinnosťou Krajského súdu v Trenčíne bude po vrátení veci túto vec bezodkladne postúpiť kauzálne a funkčne príslušnému súdu.

5. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 14CoP/67/2024 z 30. mája 2024 potvrdil rozsudok okresného súdu (prvý výrok), žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (druhý výrok) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (tretí výrok). V odôvodnení rozsudku sa krajský súd stotožnil s logickými skutkovými a relevantnými právnymi dôvodmi rozsudku okresného súdu. Konštatoval,

že obsah spisového materiálu v tomto konaní pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných otázok tak, ako sú v posudzovanej veci prezentované okresným súdom. Nedostatky vo výchove a v starostlivosti o maloletého tvrdené otcom nemožno v rámci záujmov maloletého považovať za spôsobilé zmeniť rozhodnutie v súlade s návrhom sťažovateľa. Na zdôraznenie správnosti záverov sa krajský súd vyjadril k jednotlivým relevantným odvolacím námietkam sťažovateľa (nedôvodnosť zrušenia uznesenia z 24. septembra 2021, nevypočutie svedkov). Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP.

6. Najvyšší súd svojím rozsudkom sp. zn. 5CdoR/8/2025 z 18. decembra 2025 dovolanie sťažovateľa zamietol a žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti proti napadnutým rozhodnutiam argumentuje:

a) Súd v preskúvanom konaní dospeli k nesprávnym záverom, že rodičia nezvládajú rodičovskú rolu bez akéhokoľvek konkrétneho príkladu zlyhania sťažovateľa. Skutkové okolnosti veci vyhodnotili výlučne v prospech matky, nezohľadniac, že pri odovzdávaní dieťaťa matka zostávala pasívna, čím bránila realizácii styku so sťažovateľom. Nezohľadnené zostalo aj nezabezpečenie zákonného očkovania dieťaťa, ktoré sa snažil sťažovateľ dosiahnuť podaním niekoľkých návrhov na vydanie neodkladného opatrenia (rozsudkom okresného súdu zo 4. februára 2020 bol nahradený súhlas matky s očkovaním).

b) Napadnuté rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre absenciu odôvodnenia, pretože súdy sa vecou sťažovateľa vôbec nezaoberali, nevzali do úvahy najlepší záujem dieťaťa, nepripustili viacero otázok položených kolíznemu opatrovníkovi, neuviedli, z akého dôvodu je pre maloletého prínosnejšie zostať u matky, nevyhoveli návrhu sťažovateľa na stanovenie skúšobného obdobia na zistenie, aký vplyv na maloletého by mal pobyt u sťažovateľa. Súd nevyhodnotil výsledok realizovaného výchovného opatrenia a na námietku, že jeho návrhy na vypočutie dvoch svedkov neboli zamietnuté, nereagovali. V odôvodnení napadnutých rozhodnutí chýba vyhodnotenie dokazovania ustálením skutkového stavu, z ktorého súdy vychádzali. Z rozhodnutí vyplýva, že súdy posudzovali konanie sťažovateľa výlučne na základe svojich subjektívnych pocitov nepodložených žiadnymi dôkazmi. Kolízny opatrovník v preskúvanom konaní dospel k nesprávnym záverom, nekonal v najlepšom záujme dieťaťa, keď počas návštevy dieťaťa, ktorá bola realizovaná u jeho starej mamy, dospel k záveru, že nenašiel žiadne skutočnosti, ktorými by boli porušované práva dieťaťa, hoci v daný deň malo byť dieťa u sťažovateľa. Počas siedmich rokov nemal sťažovateľ dieťa ani raz na Vianoce a päť rokov na žiadne prázdniny, sviatky a oslavy. Absolútne neodôvodnené sú závery súdov o tom, že nateraz by maloletý nezvládol zmenu výchovného prostredia, odmieta sťažovateľa aj v telefonátoch a u matky má dobré výchovné prostredie, ktorým podľa sťažovateľa odporujú v konaní vykonané dôkazy.

c) Krajský súd sa odvolacími námietkami sťažovateľa vôbec nezaoberal, jeho odôvodnenie rozsudku je nedostatočné predovšetkým vo vzťahu k vyhodnoteniu správania rodičov dieťaťa jednotlivo, k posúdeniu najlepšieho záujmu dieťaťa či vo vzťahu k záveru, že zmena výchovného

prostredia by mala negatívny vplyv na maloletého a podpísala by sa na jeho psychike. Krajský súd nepreveril ani vykonanie dôkazov navrhnutých pred okresným súdom.

d) Najvyšší súd dospel k nepreskúmateľnému záveru, že následkom vykonaného dokazovania je vzdorovitosť maloletého, odmietanie otca a aj súdom nariadeného odborného poradenstva. Tento súd nemal snahu rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu preskúmať. Osobitne nie je zrejmé, z čoho vyvodil svoj záver o odmietaní sťažovateľa dieťaťom či záver o premietaní konfliktu rodičov do správania maloletého, ktorý je vzdorovitý. Nezohľadnená zostala aj skutočnosť, že kolízny opatrovník nekonal v záujme maloletého dieťaťa, pri odovzdávaní dieťaťa zostával pasívny a nevedel, kedy má byť dieťa u sťažovateľa. Najvyšší súd dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je dostatočne odôvodnený, hoci v ňom úplne absentuje vyhodnotenie jednotlivých dôkazov a nereaguje ani na nevykonanie dôkazov namietané sťažovateľom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstata ústavnej sťažnosti o namietanom porušení označených práv spočíva v ústavne neakceptovateľnom postupe súdov zúčastnených na rozhodovaní v tejto veci, ktoré svojimi v ústavnej sťažnosti označenými rozhodnutiami, ktoré nie sú dostatočne odôvodnené, preferujú práva matky a bezdôvodne pozbavujú sťažovateľa jeho rodičovských práv.

III.1. K porušeniu označených práv rozsudkami okresného súdu a krajského súdu v preskúvanom konaní:

9. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ proti napadnutému rozsudku okresného súdu podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd, a proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd.

10. Vo vzťahu k možnému prieskumu napadnutých rozsudkov okresného súdu a krajského súdu sa uplatní princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy), pretože o ochrane práv sťažovateľa už rozhodovali iné súdy (odvolací súd, resp. dovolací súd). Princíp subsidiarity je na zákonnej úrovni upravený v § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého ústavná sťažnosť je neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Vykonanie vecného prieskumu rozsudku okresného súdu odvolacím súdom a prieskumu rozsudku krajského súdu dovolacím súdom (pričom sťažovateľ netvrdí, že by nejakú námietku uplatnenú v ústavnej sťažnosti nemohol uplatniť už v dovolaní) vedie k záveru o neprípustnosti ústavnej sťažnosti v tejto časti, a tým aj k jej odmietnutiu podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2. K porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

11. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený abstraktne preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké

právne závery z neho všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie podústavného práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu, ako aj jeho procesné pochybenia môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu výlučne vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie konkrétneho základného práva alebo slobody vyplývajúcich z ústavy, resp. práva garantovaného prostredníctvom medzinárodnej zmluvy o ľudských právach, ktorou je Slovenská republika viazaná (napr. II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015, IV. ÚS 648/2022).

12. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu i rozsudkov krajského súdu a okresného súdu, ktoré tvoria jeden organický celok, v kontexte sťažovateľovej argumentácie v ústavnej sťažnosti, ktorá je v zásade identická s jeho dovolacími námietkami týkajúcimi sa predovšetkým nedostatočného odôvodnenia rozsudkov okresného súdu i krajského súdu.

13. Po preskúmaní obsahu napadnutého rozsudku ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa dovolacou argumentáciou riadne zaoberal. V bode 13 poukázal na to, že súdy sa správne v prvom rade zaoberali otázkou, či došlo k zmene pomerov na strane účastníkov konania, ktoré by odôvodňovali zmenu úpravy styku s maloletým, pričom dospeli k záveru, že k takejto zmene nedošlo, a poukázal konkrétne na relevantné dôkazy, na ktorých súdy nižšieho stupňa založili svoje rozhodnutia. Na námietku nedostatočného odôvodnenia reagoval najvyšší súd aj v bode 13.1 napadnutého rozsudku, konštatujúc, že rozsudok krajského súdu spĺňa zákonné kritériá na odôvodnenie rozhodnutí a v preskúmanom konaní boli splnené podmienky na vyhotovenie tzv. skráteného odôvodnenia rozsudku krajského súdu. S poukazom na konkrétne body odôvodnenia rozsudku okresného súdu, s ktorým sa krajský súd vo svojom rozsudku stotožnil, najvyšší súd konštatoval, že v preskúmanom konaní súdy dostatočne vysvetlili nedôvodnosť sťažovateľom podaného návrhu, a poukázal na konkrétne body rozsudku, v ktorých krajský súd reagoval na ďalšie relevantné odvolacie námietky sťažovateľa. V bode 13.2 sa najvyšší súd vyjadril k námietkam rozporujúcim záver súdov o ponechaní výchovného prostredia maloletého u matky, ako aj k námietke použitého pojmu „súčasný stav“ bez jeho definície, konštatujúc, že súdy reagovali na tieto námietky, zhodnotili ich, avšak v rámci záujmov maloletého ich s prihliadnutím na existujúce skutkové okolnosti tejto veci nepovažovali za spôsobilé zmeniť existujúce usporiadanie styku maloletého s rodičmi. Vo vzťahu k pojmu „súčasný stav“ uviedol, že z rozhodnutí súdov jasne vyplýva, že mysleli na stav v rodine (pretrvávajúci konflikt rodičov, v ktorého strede stojí maloletý, zlá komunikácia rodičov a neschopnosť hľadania kompromisov pri výchove maloletého). K námietkam otca týkajúcim sa nedostatočného zistenia skutkového stavu, predovšetkým označenia pôvodcu všetkých konfliktov sa najvyšší súd vyjadril v bode 14.1, poukázuc na závery súdov o vysoko konfliktnom prostredí, v ktorom sa maloletý nachádza, ktoré samo osebe nie je v záujme maloletého. K námietkam sťažovateľa týkajúcim sa nevykonania dôkazu najvyšší súd v bode 14.2 poukázal na bod 43 rozsudku krajského súdu, s ktorého odôvodnením sa stotožnil.

14. Ústavný súd konštatuje, že právny záver o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozsudku zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. Najvyšší súd uviedol dostatočné dôvody,

pre ktoré dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné, a ústavne konformným spôsobom sa vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľa. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, neuvádzajúc relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

15. K argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa porušenia princípu rovnosti a súvisiacej s hodnotením dôkazov ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že požiadavka „rovnosti zbraní“ vyplývajúca z čl. 6 ods. 1 dohovoru je len iným označením základného ústavného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy (II. ÚS 414/2015, II. ÚS 249/2012). Sťažovateľ nenamieta svoje znevýhodnenie v možnosti predniesť svoju argumentáciu v konaní, ale len vyhodnotenie jeho argumentácie súdom v jeho neprospech. Táto námietka tak zjavne atakuje porušenie práva na spravodlivé súdne konanie, nie práva na rovnosť. Obdobne argumentáciu porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 41 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 8 dohovoru sťažovateľ predkladá v priamej príčinnej súvislosti s nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia, tzn. namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci nemohlo vzhľadom na vzájomnú obsahovú prepojenosť (rozhodovanie súdu o otázkach súvisiacich s označenými referenčnými ustanoveniami) dôjsť ani k porušeniu im zodpovedajúcich základných práv, a preto aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol pri jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. mája 2026

Libor Duľa
predseda senátu